

- *Gelirin yarısı beyan dışı*
- *2007 risk biriktirme yılına döndü*
- *Küreselleşme muhasebe ve denetim hizmetlerini etkiliyor*
- *AB için 2013 hedefi*

Ekonomik Rapor

Cumhurbaşkanlığı ve sivil toplum

Cumhurbaşkanlığı seçimi siyasi tarihimize damga vuracak bir süreci oluşturuyor. Cumhurbaşkanlığı gibi en yüksek mevkiye oturacak kişinin, toplumun tüm kesimlerince kabul görmesi önem taşıyor.

Cumhurbaşkanlığı makamı için uzlaşma arayışı olmaması, adayın açıklanmasının bile bir bilmeceye dönüşmesi toplumsal bir gerilim yarattı. Cumhurbaşkanlığı seçim süreci laiklik tartışması konusuna odaklandı.

367 tartışmalarıyla başlayan süreç, 14 ve 29 Nisan sivil toplum ihtilali ve Anayasa Mahkemesi kararıyla kritik dönemeçler oluşturdu.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin istemini kabul eden Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla, Türkiye'de yeni bir süreç başladı.

Artık erken seçim kaçınılmaz olmuştur Cumhuriyetin temel ilkelerine bağlı bir meslek örgütü olarak, hem yeni seçilecek Cumhurbaşkanının, hem parlamentonun bu ilkelere sahip olmasını arzu etmekteyiz.

Türkiye biran önce belirsizlik ortamından çıkmak zorundadır Belirsizlik ortamının uzaması ülkemize büyük zararlar verecektir Biran önce seçimlerin yapılarak, sürecin netleşmesi önem taşıyor.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağınızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik. Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Sekreter

Gelirin yarısı beyan dışı

Vergi denetim elemanları yaptıkları incelemelerde her 100 liralık beyan edilen matraha karşılık 101 liralık matrah farkı buldular

2006 yılında yapılan denetim faaliyetleri mükelleflerin gelirlerinin ancak yarısını beyan ettiklerini ortaya çıkardı. Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri, Vergi Denetmenleri ile Vergi Dairesi Müdürlerince 2006 yılında 110 bin 442 inceleme yapıldı. 2006 46 milyar 796 milyon YTL'lik matrah incelendi. Bu matrah üze-

rinde yapılan incelemelerde 47 milyar 419 milyon YTL matrah farkı bulundu.

Yapılan incelemeler katma değer vergisi ve banka sigorta muamelelerinin vergisi üzerinde yoğunlaştı. 15 milyar 804 milyon YTL'lik banka ve sigorta muameleleri vergisi matrahına karşılık 32 milyar 969 milyon YTL'lik matrah farkı bulundu.

2006 yılında Gelirler Kontrolörleri tarafından bin 24 mükellef nezdinde vergi incelemesi yapıldı. 3 bin 414 rapor düzenlendi. 19 milyar 747 milyon YTL'lik matrah incelendi ve 37 milyar 200 milyon YTL'lik matrah farkı bulundu. Bir milyar 635 milyon YTL'lik vergi tarhı istendi ve bir milyar 339 milyon YTL vergi cezası kesilmesi istendi.

Vergi Türleri İtibariyle 2006 Yılı İnceleme Sonuçları

Vergi Türü	İnceleme Sayısı	İncelenen Matrah YTL)	Bulunan Matrah Farkı (YTL)
Gelir Vergisi	27.378	1.898.934.632	2.018.374.839
Kurumlar Vergisi	10.480	4.622.578.286	4.405.318.870
Katma Değer Vergisi	28.250	20.534.245.811	3.271.063.370
Banka Sigortaları Mua. Vergisi	1.395	15.804.630.088	32.969.836.717
Veraset ve İnt. Vergisi	110	9.318.338	9.327.936
Damga Vergisi	923	417.986.292	1.472.093.866
Kat. Değer Vergi İadesi	2.030	2.130.438.291	845.966.069
Geçici Vergi	11.133	356.121.314	1.928.576.127
Diğerleri	28.743	1.022.385.628	498.925.619
Toplam	110.442	46.796.638.680	47.419.483.413

İSMMMO Raporu;

2007 risk biriktirme yılına döndü

2007 Yıl Türkiye'nin risk haritası raporuna göre; aşırı değerli YTL, yüksek reel faiz, sayıları 2.5 milyonu aşan işsizler ordusu, seçim ekonomisi ve oluşabilecek siyasi istikrarsızlık ile cari açık krizi besleyen unsurlar.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası tarafından yayınlanan, 2007 yılı Türkiye'nin risk haritası raporu, ekonominin temel göstergelerini analiz ederek, 2007 yılının risk biriktirme yılına dönüştüğü tespitinde bulundu.

Raporda yer alan tespit ve görüşler özetle şöyle; Cumhuriyet tarihinin en ağır krizinin üzerinden altı yıl geçti.

2001 yılında krizi besleyen cari açık sadece 9 milyar 822 milyon dolardı, bu sırada ekonominin en zayıf halkası olan ve açık pozisyonunda bulunan bankaların çoğu, krizin

faturasını canları ile ödedi. Bu dönemde sistemden 24 banka silindi, ekonomik kriz 1 milyon kişiyi işsiz-aşsız bıraktı.

Krizin en ağır etkisi kuşkusuz 2001 yılında hissedildi. Ondan sonra yakalanan yüksek büyüme rakamları, yabancı sermayenin Türkiye'ye olan ilgisi yöneticilere geçmişi unuttursa da 'büyüme', 'istihdamla' beslenmedi.

İSMMMO için Merkez Bankası, Hazine ve TÜİK verilerinden yararlanılarak hazırlanan **"2007 yılı Türkiye'nin Risk Haritası"** başlıklı raporda, bugün geline nokta da doğru adımlar atılmazsa önü

müzdeki dönemlerde kriz doğurabilecek ekonomik ve sosyal sorunlara dikkat çekiliyor.

TÜRMOB Genel Başkan Yardımcısı ve İSMMMO Başkanı **Yahya Arıkan**, raporda yer alan değerlendirmesinde "2007, risk biriktirme yılına döndü. Yüksek reel faizin zehirli meyvesi değerli YTL oldu. Başlangıçta sadece ihracatçılar ağlayıp, aşırı YTL'den şikayet ederken bu politikaları belirleyen hükümetin bakanlarına kadar sıçramış durumda. Türkiye'nin önünde sosyal bir yara ve kriz potansiyeli taşıyan işsizlik sorunun çözümü için 'istihdamı' teşvik edici politikalar uygulanmalı. Bunun için kaynak

olarak TOBB tarafından da daha önce dile getirilen ve toplam 25 milyar YTL biriken İşsizlik Fonu kullanılabilir” önerisinde bulundu.

Rapora göre; aşırı değerli YTL, yüksek reel faiz , sayıları 2.5 milyonu aşan işsizler ordusu, seçim ekonomisi ve oluşabilecek siyasi istikrarsızlık ile cari açık krizi besleyen unsurlar.

Resmi rakamlarla Türkiye’deki işsiz sayısının 2.5 milyon görünse de gerçekte bunun daha yüksek olduğu tahminlerine yer verilen raporda; şu öneriler yer aldı:

- Türkiye’nin önünde sosyal bir yara ve kriz potansiyeli taşıyan işsizlik sorunun çözümü için ‘istihdamı’ teşvik edici politikalar uygulanmalı. Bunun için kaynak olarak TOBB tarafından da daha önce dile getirilen ve toplam 25 milyar YTL biriken İşsizlik Fonu kullanılabilir.
- Kayıtdışı istihdamı önleyecek ekonomi politikaları gündeme getirilmedi. İstihdam teşviki kayıtdışının önlenmesinde önemli bir adım olabilir. Bu çerçevede vergi ve prim yükleri düşürülebilir. Çalıştırılan işçi sayısına bağlı olarak prim ödeme oranları gündeme gelebilir.
- Aşırı değerli YTL, Türkiye’yi ithalat cennetine çevirmiş durumda. Bu da dış ticaret açığını ve cari açığı besliyor. Bu nedenle ithalat talebi kontrol altında tutulmalı.

- Ocak ve şubat ayı bütçe açığı dikkatle izlenmeli. Bu dönemde kamu giderleri kontrol altına alınmazsa açığın durdurulması mümkün olmayacak. Cari açığın krize yol açmamasında kamu harcamalarının kısıtlanması ve bütçe açığının belli seviyede tutulması önemli rol oynuyor. Bu nedenle seçim ekonomisi uygulamalarına bir an önce son verilmeli.

Zamanında ve gerekli adımlar atılmazsa Türkiye’de krize neden olabilecek ana sorunlar:

- Aşırı değerli YTL ve yüksek reel faiz: Özellikle ithal ara malı Türkiye’deki üretimin önünü tıkdığından işsizliğin de artmasına neden olan önemli bir etken. Düşük kur dış ticarete artışı, dış ticaretteki artış üretimde düşüşü, üretimdeki düşüş ise işsizliği peşinden getiriyor. Dış ticaretteki açık rekor kıran cari açığı besliyor. Yüksek reel faiz devam ettiği sürece aşırı değerli YTL’den kurtuluş görünmüyor.

Merkez Bankası’nın yayımladığı Tüketici Fiyat Endeksli Bazlı Reel Kur Endeksi ekonomik krizin ardından yaşanan devalüasyon sonrasında nisan 2001’lerde 101.2 görünürken, bu yılın başında bu rakam 164.5 seviyesine ulaşmış bulunuyor. Aşırı değerli YTL, Türkiye’yi dış şoklara karşı dayanıksız kılıyor. Nitekim geçen yıl mayıs

ayında dünya piyasalarına bağlı olarak yaşanan sarsıntı aşırı değerli paramızın aslında ne kadar güçsüz olduğunu ortaya koydu.

ABD Mayıs ayında faizler yükseltince, öteki ülkelerdeki paralar ABD’ye giriş yapmaya başladı. Sermaye azalışı ile Türkiye mini bir Mayıs ayı krizi yaşadı. Dalga öncesinde yüzde 14’lere kadar gerileyen Hazine’nin ortalama iç borçlanma faizleri yüzde 22’lere tırmandı. Piyasayı ürkütmemek için Türk hükümeti yabancıların Hazine iç borçlanma kağıtlarından vergi almaktan vazgeçti. Sadece Mayıs ayında çıkan para 4 milyar doları buldu. Bu örnek de gösteriyor ki yüksek reel faiz politikasından vazgeçmez ve gerçekçi kur politikasına dönülmezse Türkiye “dış şoklar” karşısında dayanıklı olamayacak. Komşumuz İran ile ABD arasında yaşanan gerginlik ise dış şokların çok da uzak olmadığını gösteriyor.

Aşırı değerli YTL’nin nedeni yüksek reel faizler sanayicilerin rekabet gücünü alıp götürüyor. Yüzde 9-10’larda dolaşan reel faiz sanayicinin üretim gücünü vuruyor.

- İşsizlik: 2001 yılından bu yana 2.5 milyon kişinin altına inmeyen resmi işsizlik rakamları bulunuyor. Her ne kadar 2002 yılından bu yana Türkiye arka arkaya yarattığı büyüme ile dünyada şaşkınlıkla izlense de durumun içeride hiç de iç

açıcı olmadığını üçüncü sayfa haberleri ortaya koyuyor. Kap-kaç terörü, 100 milyon YTL karşılığında işlenen cinayetler, yolsuzluklar, sahte ilaç skandalları Türk halkının cinnet noktasına geldiğini, ahlaki bir çöküntüye doğru sürüklendiğinin ip uçlarını veriyor Suç oranının yüzde 60 oranında arttığı resmi kayıtlarla tescilli. Suçu besleyen en önemli unsur ise gelir adaletsizliği ve tabi ki işsizlik. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı'nın '7 metrelik duvarlar arkasında yaşamak istemiyorum' diyerek dikkat çekmeye çalıştığı nokta da bu.

2001 yılında Türkiye ekonomisi krizin ardından yüzde 9.5 küçüldü. Bu küçülmeden en büyük pay ise çalışana çıktı. Tahminlere göre yaklaşık 1 milyon kişi kriz yüzünden işinden oldu. Ardından yakalanan büyüme, üretim ve istihdamdan değil ithalattan beslenince işsizlik oranı bir türlü yüzde 10'un altına çekilemedi.

2006 sonu itibarıyla Türkiye genelinde TÜİK'in rakamlarına göre işsiz sayısı 2 milyon 608 bin kişi düzeyinde. Bunların yüzde 31.4'ünün bir yıl ve daha uzun bir süredir iş aradığı, 699 binin iş bulma umudunun kalmadığı düşünüldüğünde, gazetelerin üçüncü sayfa haberlerinin arka planı da aydınlanmakta. Gelecekte umudu kalmayan ve beklentileri olmayan insanların, kaybedecek şeyleri de olmadığını unutmamak gerekir.

Yıllar	Büyüme (%)	İşsizlik(%)
2000	6.3	6.5
2001	-9.5	8.4
2002	7.9	10.3
2003	5.9	10.5
2004	9.9	10.3
2005	5.5	10.3
2006	6	9.9

- **Cari açık:** Bir türlü hedef tutmayan ve 2006 yılında 31.4 milyar dolarla rekor bir rakama ulaşan cari açık bir diğer dikkatle izlenmesi gereken veri. Milli gelirin yüzde 8'ine ulaşan cari açık başta sanayiciler olmak üzere bir çok kesim tarafından kaygı ile izleniyor. Ancak aynı kaygı hükümette yok. Son olarak Başbakan Tayyip Erdoğan cari açıkla ilgili olarak, "Cari açık bir yokluk değil. Yere sağlam basarsanız bazen teşvik edicidir. Bizde güzel bir söz var, borç yiğidin kamçı-sıdır ama yiğitsen kamçıdır yiğit

değilsen felakettir" dedi. Ama öncelikle 'zemin ne kadar sağlam' bu çok önemli. Ne yazık ki bir anda ortaya çıkacak bir fay hattı, Erdoğan'ın 'yiğit değilsen felakettir' sözünü doğru kılabilir.

- **Seçim ekonomisi:** 2007 yılı Türkiye için seçim yılı. Her ne kadar hükümet 'seçim ekonomisi' uygulamayacağız dese de çoktan bu sürece girildiği görülüyor. Tarihteki örnekler gösteriyor ki seçim dönemlerinde kriz olmuyor, ancak krizler için uygun olan zemin bu dönemlerde hazırlanıyor

(milyar dolar)				
Yıllar	İhracat	İthalat	Cari açık	Cari denge/GSMH (%)
2000	30.7	-53.1	-9.8	-4.9
2001	34.4	-38.9	3.3	2.4
2002	39.1	-47.8	-1.5	-1.0
2003	50.8	-64.8	-8.1	-2.5
2004	66.7	-90.6	-15.6	-5.2
2005	76.6	-109.2	-22.7	-6.4
2006	91.6	-31.7	-31.4	-8.0

Küreselleşme muhasebe ve denetim hizmetlerini etkiliyor

Küreselleşmenin yarattığı sonuçlar, serbest ticaret fikrini savunanları da görüş değiştirmeye yöneltti. Gelişmiş ülkelerde ücret düzeyinin yüksekliğinden dolayı muhasebe ve denetim hizmetlerinin, teknolojinin de yardımıyla, gelişmekte olan ülkelere kayacağı düşüncesi yaygınlaşmaya başladı.

Küreselleşmenin, mal ve hizmet ticareti önündeki engelleri kaldırması ile başta ABD olmak üzere aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bazı ülkelerde yol açtığı sorunlar ve birtakım sanayi kolları ve meslek grupları üzerinde yarattığı olumsuz etki, bu güne kadar serbest ticaretin savunuculuğunu yapan ekonomistlerin fikir değiştirmesine neden olurken, hükümetleri serbest ticareti kısıtlayıcı önlemler almaya zorluyor.

Nisan ayı başında Amerikan hükümeti bu alandaki 23 yıllık politikasını değiştirerek Çin'den gelen

yüksek kaliteli kağıt ürünleri üzerine, bu ürünlerin ihracatında sübvansiyon sağlandığını ileri sürerek, yüzde 10.9 ile yüzde 20.35 arasında değişen oranlarda “telafi edici vergi” koydu. Amerikanın 2006 yılında dış ticaret açığının gayrisafi yurtiçi hasılasının yüzde 6.5'ine ulaşacak şekilde 836 milyar dolara yükselmesi ve bu tutarın yüzde 28'ini oluşturan 232 milyar dolarının Çin ile olan ikili ticari ilişkilerden kaynaklanması, ABD'nin bu temel politika değişikliğinde önemli bir rol oynadı. Şimdi kağıt sektörünün ardından ticaretin serbestleştirilmesinden zarar görmüş

olan diğer bir çok sektörden de, korumacılık taleplerinin yükselmesi bekleniliyor.

Ancak bir çok ekonomistin de ileri sürdüğü doğrultuda, Morgan Stanley yatırım kuruluşu ekonomistlerinden Stephen D. Roach'ın 1 Mayıs 2007 tarihli makalesinde de belirttiği gibi, ABD'nin bu dev ticaret açığı sorunu, ülkemizde olduğu gibi, dış ticarete karşılaştığı haksız rekabetten değil, iç tasarruf haddinin yetersiz olmasından kaynaklanıyor. 2004 – 2006 döneminde yurtiçi net tasarruf oranı ulusal gelirinin yüzde 1'ine kadar düşmüş olan ABD'nin, ekonomik büyümesini

sürdürebilmesi için dış tasarruflara ihtiyacı bulunuyor ve bunu, yine bizde olduğu gibi, borçlanmak veya varlık satmak suretiyle gerçekleştireyor.

Ulaştırma ve veri iletişiminde yakın geçmiş dönemde sağlanan gelişmeler, ticaret üzerindeki engellerin kaldırılmasıyla, mal ticaretinin hızlı bir genişleme göstermesine olanak sağlarken, sermaye ihracatını ve hizmet ticaretini de önceden kestirilemeyen biçimde teşvik etmiştir. Artık günümüzde ticaret üzerindeki engellerin kaldırılmasıyla sadece mal üreticileri değil, aynı zamanda hizmet sunucuları da küresel rekabetin yoğun baskısını üzerinde hissetmeye başlamışlardır. Artık sermaye ihracı yoluyla üretim faaliyetleri, üretim maliyetlerinin daha düşük olduğu bölgelere kaydırılırken, bazı hizmetlerde dışardan temin edilmeye başlamıştır (outsourcing).

Yaklaşık 200 yıl kadar önce İngiliz iktisatçılar, David Ricardo ve Adam Smith tarafından bilimsel olarak ortaya konulduğu gibi, uluslararası işbölümünden ve ihtisaslaşmadan ticarete taraf olan tarafların hepsi yarar görür ve toplam refah artar. Ancak küreselleşme sürecinde toplam refah artarken sermayenin payının yükseldiği ve emeğin payının azaldığı göz

lemlemektedir. Zira sermaye ihracı ve dışardan hizmet tedariki (outsourcing) yoluyla sermayedarlar bir taraftan ucuz emeğe daha kolay ulaşma olanağını elde ederken, öte yanda emek karşısındaki pazarlık güçleri de yükselmiştir. Bu süreçte bazıları işlerini kaybeder ve işveren karşısında pazarlık güçleri erirken, karşı tarafta daha çok insan iş bulmakta ve daha yüksek ücret elde edebilmektedir. Ancak bu noktada bazıları işini kaybedip, diğer bazıları iş bulurken ortaya çıkan olumsuzluk, serbest tica-

reti savunucularının ileri sürdükleri düzeyin çok daha üstündedir.

Örneğin Princetown Üniversitesi hocalarından ve kitapları ülkemizde üniversitede (Bilkent) ders kitabı olarak okutulmuş olan ve daha evvelce Amerikan Merkez Bankası (FED) Kurulu'nda Başkan Yardımcılığı yapmış olan Alan S. Blinder, daha önceleri ekonomistlerin yüzde 99'u gibi, tepeden turnağa serbest ticaret yanlısı iken, şimdi bu konuda daha şüpheci bir tutum takınmış bulunuyor. Prof. Blinder halen yine Gümrük Vergilerine ve ti-

caret engellerine şiddetle karşı çıkıyor ise de, günümüzde yeni bir sanayi devriminin yaşanmakta olduğunu ve hizmetlerin elektronik ortamda bir ülkeden diğerine aktarımını olanaklı kılan haberleşme teknolojisindeki gelişmeler sonucu, önümüzdeki on, yirmi yıllık dönemde halen ABD’nde yürütülmekte olan 40 milyon işin, istihdam kapısının ülke dışına yönlendirilmesi tehlikesi ile karşı, karşıya olduğunu ileri sürüyor.(1) Yine kitapları uzun yıllar üniversitelerde (ODTÜ) ders kitabı olarak okutulmuş olan Paul Samuelson da, zengin ülkelerin işçilerinin uluslararası ticaretten her zaman kazançlı çıkmadıklarını ileri sürerek, mesnetsiz bir biçimde küreselleşmeden yana tavır koyan ekonomistleri suçlamaktadır. Evvelce IBM şirketinin baş bilim adamı olan Alfred P Sloan Vakfının Başkanı Ralph Gomory, değişen teknoloji ile Çin ve Hindistan’daki gelişmeler sonucu Amerika’daki bazı önemli sanayi kollarının batmasının bu ülkeyi arka sıralara itebileceği uyarısında bulunuyor. Yakın geçmiş dönemde Türkiye’ye danışmanlık yapmış olan Harvard Üniversitesinden Prof. Dani Rodrik ise, uluslararası düzeyde sürdürülen ticaret müzakerelerinde, fakir ülkelerin kendi sanayilerini kurmalarına yardımcı olunması ve zengin ülkelere de, işini kaybeden işçilere yeni alanlarda eğitim vermek

üzere zaman tanımak amacıyla, onları kaldırmaktan ziyade küreselleşme yolunda yeni engeller konulması üzerinde daha yoğun biçimde durulması gerektiğini ileri sürmektedir.

Prof. Blinder, her bir ülkenin göreceli olarak en etkin ve ekonomik şekilde üretebileceği ürünler üzerinde uzmanlaşmasını savunan “mukayeseli avantajlar” teorisini bilimsel şekilde ilk ortaya koyan David Ricardo’dan farklı düşünmüyor ve ticaretin tüm taraflara fayda getireceğine inanıyor. Ancak o, hükümetin, işini kaybeden işçiler için halen sağladığı birkaç aylık eğitimden çok daha fazlasını yapmasını, Amerikan eğitim sisteminin, dışarıya kaydırılamayacak alanlardaki işlerle ilgili konularda eğitim sağlayacak şekilde gözden geçirilmesini ve vergi sisteminin,

ülke toprakları içinde kalacak sanayi kollarını destekleyecek şekilde biçimlendirilmesini savunuyor. Alan Blinder dışardan temin edilmesi (outsource veya offshore edilmesi) olanağı bulunan Amerikan meslek gruplarını aşağıdaki şekilde sıralandırıyor:⁽¹⁾

Prof. Alan Blinder Amerikan İşgücü İstatistikleri Bürosu tarafından tanımlanmış olan 817 meslek grubu üzerinde çalışmak ve her bir mesleğin icrasının ne ölçüde dışarıdan temin edilebileceği hususunu araştırmak suretiyle halen ABD’nde icra edilen 30 ila 40 milyon işin dışardan temin edilme riski ile karşı, karşıya bulunduğu tahmininde bulunmaktadır.

Şüphesiz küreselleşme taraftarları Prof. Blinder’ın bu öngörülerini çok abartılı bulmakta ve gerçeği yansıtmadığını iddia etmektedirler

Meslek	A.B.D. işçi sayısı
Bilgisayar Programcıları	389 090
Veri Giriş Elemanları	296 700
Sigorta Danışmanları	15 770
Film ve Video Editörleri	15 200
Matematikçiler	2 930
Sihhi Transkript Elemanları	90 380
Yorumcular ve Tercümanlar	21 930
Ekonomistler	12 470
Grafik Tasarımcıları	178 530
Defter tutma, Muhasebe ve Denetim Büro Çalış.	1 815 340
Mikrobiyoloji Uzmanları	5 250
Finansal Analizciler	180 910

(1) The Wall Street Journal, 29 Mart 2007, S. 14-15.

Kamu borç stoku

363 milyar YTL

2002 yılında 257 milyar YTL olan kamu brüt borç stoku, dört yılda yüzde 29 artışla 363 milyar YTL'ye yükseldi. Merkezi yönetim bütçesi ise yılın ilk üç ayında 3.3 milyar YTL açık verdi.

Toplam kamu borç stokundaki artış eğilimi devam ediyor. 2000 yılından bu yana borç stoku yüzde 69 artış gösterdi. Toplam kamu borç stokundaki artışa karşın, kamu borç stoku 2006 yılını 258 milyar YTL'lik bir seviyeyle kapadı.

Kamu net borç stokunun gerileme göstermesi, Merkez Bankası net varlıklarındaki artış ile işsizlik sigortası net varlıklarının borcu azaltıcı etkisinden kaynaklandı. Kamu mevduatındaki artışta, net borç stokunu azaltıcı bir etki gösteriyor

2006 yılının tamamını 2.7 milyar YTL borçlanma ile kapatılırken, 2007 yılının ilk üç ayında 14.2 milyar YTL'lik bir borçlanmaya gidildi. Bu borçlanmanın 1.3 milyar

YTL'lik bölümü dış borçlanma, 12.8 milyar YTL'lik bölümü ise iç borçlanma yolu ile karşılandı.

Yılının ilk üç aylık döneminde vergi gelirleri 33.96 milyar YTL olurken, bunun 22.5 milyar YTL'lik bölümü dolaylı vergilerle karşılandı. Vergi Dışı gelirler ise bütçenin büyük açık vermesini önleyen en önemli kalem oldu. Vergi dışı gelirler üç aylık dönemde 12 milyar YTL oldu. 2007 yılının ilk üç ayında 44.3 milyar YTL'lik borç servisi yapıldı. Bunun 37.5 milyar YTL'lik bölümünü iç borç servisi 6.9 milyar YTL'lik bölümünü ise dış borç servisi oluşturdu. Yılın ilk üç ayında ise 15.8 milyar YTL'lik faiz ödemesi yapıldı. Merkezi yönetim gelirlerinin yarısı böylece faiz ödemelerine gitmiş bulunuyor.

Türkiye'nin 93.8 milyar YTL'lik dış borç stokunun alıcılara göre dağılımı incelendiğinde bunun 38.8 milyar YTL'si kredi, 55 milyar YTL'si ise Tahvil ihraçlarından oluştu. Uluslararası kuruluşlar arasında IMF'e 11.7 milyar YTL, diğer kredi kuruluşlarının 11.9 milyar YTL hükümet kuruluşlarına 6.4 milyar YTL borç bulunuyor.

GSMH'da yaşanan artış ise borç stokunun GSMH'ya olan oranını azalttı. Toplam borcun GSMH'ya oranı 2001 yılında yüzde 100.8 iken 2002 yılında yüzde 88.2, 2004 yılında yüzde 73.8 ve 2006 yılında yüzde 59.9 düzeyine gerilemiş oldu.

Hazine'nin kamu kurum ve kuruluşlarından 98.5 milyar YTL'lik

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri ve Finansmanı

	2006	2007			
Milyon YTL	Ocak-Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Toplam
Merkezi Yönetim Gelirleri	171.309	12.392	13.236	20.481	46.109
Vergi Gelirleri	137.474	11.077	11.540	11.324	33.941
Dolaysız Vergiler	43.258	3.459	5.359	2.611	11.429
Dolaylı Vergiler	94.216	7.618	6.181	8.714	22.512
Vergi Dışı Gelirler	175.304	18.488	15.314	15.641	49.442

alacak stoku bulunuyor. Bunun 78.5 milyar YTL'lik bölümünü TMSF'nin Hazine'ye olan borcu oluşturuyor.

TMSF'nin ardından Hazine'ye en büyük borçlu kuruluşlar mahalli idareler 12.3 milyar YTL'lik ma-

halli idareler hazine borcunda Ankara Büyükşehir Belediyesi en büyük borçlu konumunda Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2 milyar YTL, bu kuruma bağlı olan AS-Kİ'nin 450 milyon YTL ve EGO Genel Müdürlüğü'nün 1.2 milyar YTL borcu bulunuyor.

KİT'ler ise 5.2 milyar YTL Hazine'ye borçlu gözüküyor. Vadesi geçmiş alacak stokunda yine aynı tablo ortaya çıkıyor İlk sırada 36.9 milyar YTL ile TMSF ilk sırada yer alırken onu Ankara Büyükşehir Belediyesi takip ediyor.

Kamu Net Borç Stoku

Milyon YTL	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Toplam Kamu Net Borç Stoku (I II III IV)	71.682	159.575	215.678	250.844	274.396	269.124	257.811
I. Toplam Kamu Borç Stoku (Brüt)	85.513	189.369	256.815	296.900	331.749	348.442	363.205
A İç Borç	54.152	125.458	154.798	201.319	233.864	257.535	265.915
Merkezi Yönetim	51.536	122.157	149.870	194.387	224.483	244.782	251.470
Diğer Kamu	2.616	3.300	4.928	6.932	9.381	12.753	14.445
B. Dış Borç	31.361	63.911	102.017	95.581	97.885	90.907	97.290
Merkez Yönetim	27.216	55.754	92.795	88.420	92.046	86.738	93.579
Diğer Kamu	4.145	8.157	9.222	7.161	5.839	4.169	3.711
II. Merkez Bankası Net Varlıkları	11.004	22.854	25.375	24.733	27.891	30.793	45.685
Net Dış Varlıklar	7.598	-2.324	13.660	17.262	23.048	49.480	67.136
Diğer Varlık ve Yükümlülükler (net)	3.406	25.178	11.715	7.471	4.843	-18.687	-21.471
III. Kamu Mevduatı	2.465	4.757	10.808	12.393	16.144	30.496	35.961
Merkezi Yönetim	858	955	4.975	4.800	7.918	18.701	24.745
Diğer Kamu	1.607	3.802	5.833	7.593	8.227	11.795	11.216
IV. İşsizlik Sigortası Fonu Net Varlıkları	362	2.182	4.950	8.929	13.317	18.029	23.748
Net Dış Borç Stoku	23.763	66.235	88.257	78.319	74.837	41.427	30.153
Net İç Borç Stoku	47.919	93.341	127.321	172.526	199.559	227.697	227.658
Kamu Net Borç Stoku / GSMH (%)	57,1	90,4	78,4	70,3	64,0	55,3	44,8

Dünya gıda fiyatları artışı refahı azaltıyor

Gıda fiyatlarındaki hızlı yükselme küresel ekonomik büyümenin refah etkilerini azaltıyor. Gıda maddeleri fiyatlarında gözlemlenen bu görece hızlı artış, küresel ısınma senaryolarının yoğun biçimde tartışıldığı günümüzde daha da önem kazanmaktadır.

Türkiye’de Mart 2007 ayı sonu itibariyle son bir yıllık dönemde ‘Tüketici Fiyat Endeksi’ yüzde 10.86 oranında artmış olduğu halde ‘gıda ve alkolsüz içecekler’ grubu maddelerin fiyatları yüzde 12.94 oranında yükseldi. Son üç yıllık dönemde tarım sektörü katma değeri kesintisiz biçimde, sabit fiyatlar üzerinden sırasıyla, yüzde 2.0, yüzde 5.6 ve yüzde 2.9 oranında büyüme gösterdiği ve ayrıca YTL. bu dönemde ithal maliyetlerini baskı altında tutacak biçimde değer kazandığı halde (Şu-

bat 2007 sonu itibariyle tarım ve hayvancılık ithalat fiyat endeksi yıllık artışı yüzde 5.8 olmuştur) gıda maddeleri fiyatlarında gözlemlenen bu görece hızlı artış, küresel ısınma senaryolarının yoğun biçimde tartışıldığı günümüzde daha da önem kazanmaktadır.

2006 yılında gıda fiyatları, metal ve yakıt fiyatları kadar olmasa da, küresel düzeyde de dikkat çekici artış gösterdi. IMF’nin emtia fiyatları endeksine göre 2006 yılında dünya ticaretinde gıda fiyatları yüzde 10 oranında yükseldi. Gıda fiyatlarındaki

yükselmenin başta gelen nedenlerinden birisi dünyanın önemli üreticilerindeki buğday hasadının, stokları son 26 yılın en düşük düzeyine indirecek şekilde düşmesi olurken, diğeri, özellikle ABD’nde etanol ve biodizel için giderek tırmanan talep oldu. Bilindiği gibi etanolun temel girdileri mısır (ABD’nde¹⁾) ve şeker (Brezilya’da), biodizel ise soya yağı ile palm yağı gibi yağlardan üretilebiliyor. Etanol talebindeki bu yükselme sonuçta kırmızı etten tavuk etine, yumurtaya ve hafif alkollü içkilere kadar he-

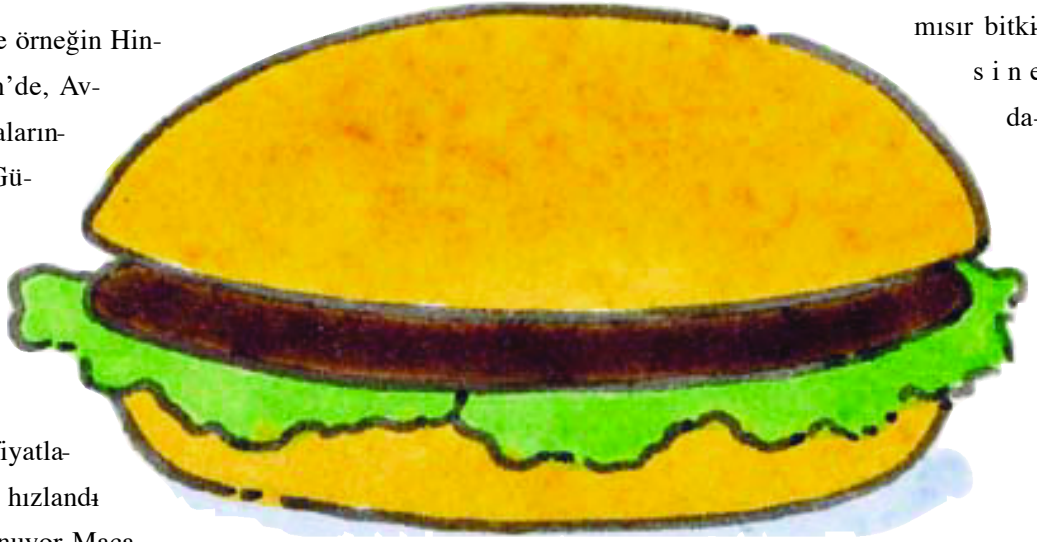
men tüm gıda maddelerinin üretim maliyetlerinin yükselmesine yol açmış bulunuyor. Üründen ürüne değişmekle beraber üreticiler bu maliyet artışlarını fiyatlara yansıtma yoluna gidiyorlar. Yakın geçmiş dönemde başta Çin ve Hindistan'da olmak üzere küresel ekonomide yaşanan hızlı büyüme gıda maddelerine olan talebin yükselmesinde bir diğer önemli etkeni oluşturuyor.

Bir çok ülkede örneğin Hindistan'da, Çin'de, Avrupa'da ve aralarında Türkiye, Güney Afrika ve Polonya'nın bulunduğu diğer bazı ülkelerde gıda fiyatlarındaki artış hızlandı

ğına tanık olunuyor Macaristan'da gıda fiyatlarındaki yükselme, bir önceki yıl yüzde 3'ten düşük iken 2006 yılında yüzde 13 düzeyinde seyrediyor. Çin'de gıda fiyatları artışı önceki yıldakinin üç katı seviyesinde yüzde 6 düzeyinde bulunuyor. ABD'nde de aynı paralelde bir gelişme söz konusu. Şubat ayı itibariyle son bir yıllık dönemde gıda fiyatlarındaki artış oranı yüzde 3.1. Ekono-

mistler bu yıl ABD'nde gıda fiyatlarındaki yükselmenin genel enflasyon düzeyinin üzerinde gerçekleşmesini bekliyorlar.

Mısır bitkisi fosil yakıtın önde gelen alternatifi olan etanolun en önemli girdisi durumunda ve bu nedenle mısıra olan talebin hızla yükselmesi, bu ürünün stoklarının son 34 yıllık dönemdeki en düşük düzeye

gerilemesine yol açarken, Chicago Ticaret Borsası'nda mısır fiyatlarının 2005 yılı sonunda ölçek başına 1.96 dolar olan fiyatının, günümüzde 4 dolara yükselmesine neden oldu. Benzer bir durum arpa ürünü için de yaşandı.

Çin'de de etanol üretiminde girdi olarak kullanılmasının yanısıra hızlı ekonomik büyüme ile yük-

selen gelir düzeyinin insanları daha kaliteli ve daha çok gıda maddesi tüketmeye özendirmedi, mısır bitkisine olan talebin hızla artmasına ve stok düzeylerinin iyice düşmesine yol açmış bulunuyor. Sanayileşmenin ve şehirleşmenin tarımsal alanları daraltıcı etkisi Çin'de gıda fiyatlarını yukarı doğru baskılayan bir diğer önemli etken oldu. Bu nedenle

Çin'de yetkililer mısır bitkisi sine da-

yalı eta-

nol üretim tesisleri kurulmasını sınırlandırdılar ve mısır ihracatında verilmekte olan sübvansiyonları kaldırdılar

Hindistan'da da yetkililer artan gıda fiyatlarının halkta yarattığı hoşnutsuzluğu azaltmak üzere mısır ithalatında alınan gümrük vergisini kaldırdılar ve buğday ihracatını yasakladılar

(1) ABD'nde etanol üretimi Federal Hükümetçe ciddi biçimde korunuyor. Üreticilere 0.51 dolar /galon sübvansiyon sağlanırken, ithal edilen daha düşük maliyetli etanol üzerine 0.54 dolar / galon Gümrük Vergisi uygulanıyor. (1 galon = 3.7853 dm³ = 3.7853 lt.)

AB için 2013 hedefi

Türkiye, Avrupa Birliği müktesebatına uyum programını hazırladı. Ekonomi kurumları ve vergileme ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılacak. Çeşitli ürünlerde KDV ve ÖTV oranları Avrupa Birliği ülkeleri ile uyumlaştırılacak. Vergisel düzenlemeler 2009 yılından itibaren gerçekleştirilecek.

Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyum Programı hazırlandı. Programda yasal düzenlemeler, ikincil düzenlemeler ve ilgili faslın gerektirebileceği temel strateji veya politika belgelerine yer veriyor. Ayrıca, düzenlemenin yapılmasından sorumlu kurum ve düzenlemenin yapılacağı takvim de belirlendi.

Önümüzdeki yedi yıllık dönem için hazırlanan Programda takvimlendirme yapılırken, ülkemizin ihtiyaçları ve öncelikleri esas

alındı. AB'ye tam üyelik vizyonu ile hazırlanmış olan 9. Kalınma Planı, bu Plan çerçevesinde hazırlanan Orta Vadeli ve Yıllık Programlar ile ulusal düzeyde benimsenmiş sektörel stratejilerle uyuma özen gösterildi.

Yapılacak düzenlemelerin AB müktesebatı ile bağlantısı kurulurken, tarama çalışmalarında Avrupa Komisyonu tarafından ülkemiz temsilcilerine yapılan sunuşlar ve verilen müktesebat listeleri ile fiili müzakere aşamasına geçilen fasıllarda belir-

lenmiş olan açılış ve kapanış kriterleri esas alındı.

2009-2013 döneminde yapılması öngörülen düzenlemelerin önemli bir bölümünün 2011 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflendi. Ancak, bu düzenlemelerin bir bölümü de, yapılacak etki analizlerine ve müzakerelerin seyrine bağlı olarak, üyelik sonrası geçiş süreleri içerebilecek.

Mali hizmetler alanında, Bankacılık Kanunu, sermaye piyasası mevzuatı ve Sigortacılık Kanu-

nu'nda değişikliğe gidilecek. Vergilendirme alanında ise uyum çalışmaları 2009 yılından itibaren yapılacak. Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda değişikliğe gidilecek. Bu

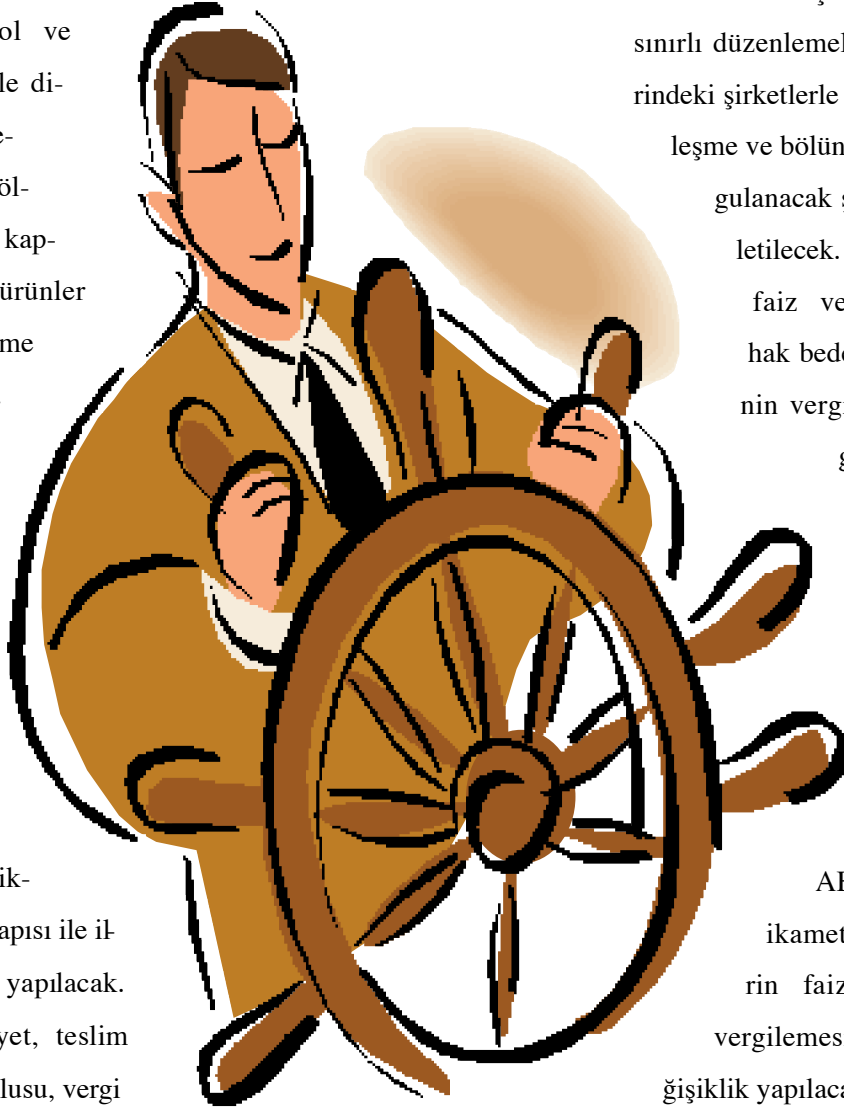
kapsamda, petrol ve petrol ürünleri ile diğer enerji ürünlerinin vergileme ölçüsü ve verginin kapsamına girecek ürünler ile ilgili düzenleme yapılacaktır.

ÖTV'ye tabi alkollü ürünlerin yapısı uyumlaştırılacak.

Katma Değer Vergisi Kanununda yapılacak değişikliklerle, KDV'nin yapısı ile ilgili düzenleme yapılacak. Ekonomik faaliyet, teslim yeri, vergi sorumlusu, vergi matrahı gibi konular AB direktifine uygun hale getirilecek.

KDV konusunda yapılacak diğer düzenlemeler ise şöyle; seyahat acentalarının vergilendirilmesi ile ilgili düzenleme, ikinci el

mallar, sanat eserleri, koleksiyon parçalarının vergilendirilmesi, ithalat sırasında KDV alınmasından vazgeçilmesi, yatırım amaçlı altının vergilendi-

rilmesi, müşterek bahis, şans ve kumar oyunlarında müktesebata uyum konusunda düzenlemeler yapılacak. Küçük işletmelerin

vergilendirilmesinde de AB müktesebatına uyum sağlanacak.

Kurumlar vergisine ilişkin yapılacak düzenleme de, birleşme ve bölünmelere ilişkin ülke içi ile sınırlı düzenlemeler AB ülkelerindeki şirketlerle yapılacak birleşme ve bölünmelere de uy-

gulanacak şekilde genişletilecek. Şirketler arası faiz ve gayrimaddi hak bedeli ödemelerinin vergilemesi ile ilgili düzenleme yapılacaktır.

Gelir Vergisi Kanunu kapsamında,

AB ülkelerinde ikamet eden kişilerin faiz gelirlerinin vergilemesi ile ilgili değişiklik yapılacaktır.

Çıkarılacak Bakanlar Kurulu Kararıyla, alkol ve alkollü içkilerle ilgili ÖTV oranı AB ile uyumlu hale getirilecek. Ayrıca sigaranın vergileme kriterleri ve diğer tütün ürünlerindeki tanım-

OECD rüşvete savaş açtı

OECD, rüşvete karşı verilecek küresel bir savaşın ekonomik kalkınmayı ve demokrasiyi geliştireceği görüşünde. Bu amaçla küresel bir çalışma başlattı. Hazırlanan çalışmalardan birini de Gelir İdaresi Başkanlığı yayınladı.

Ekonomik kalkınma ve demokrasi için rüşvet ve yolsuzluğa savaş açan OECD, küresel bir çalışma başlattı. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan birini Gelir İdaresi Başkanlığı yayınladı. Vergi inceleme elemanlarının rüşvetle mücadele rehberi isimli kitap Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bastırılarak ilgili lerin istifadesine sunuldu.

OECD Genel Sekreteri Angel Gurría, tarafından kaleme alınan “Yolsuzlukla mücadele kazanmak” isimli çalışma, rüşvet konusunda OECD’nin yaptığı çalışmaları anlatıyor. Gurría değerlendirmesi şöyle; OECD’nin Rüşvet Karşıtı Konvansiyonu bu yıl on yaşına girdi. Konvansiyon bu kısa sürede kendini, sınırlar arası ticaret işlerinde

yolsuzlukla mücadelede gerçekten etkin ve ilk küresel araç olarak kurdu. Muazzam ilerlemelere rağmen, rüşvete karşı verilen savaşa hala devam ediyor. Daha büyük ilerleme ancak OECD’ye üye ülkelerin niyetine ve iradesine bağlı.

Rüşvet Karşıtı Konvansiyonun 1997’de onaylanmasından sonra, OECD ülkeleri ve diğer altı ortak ülke, dünyanın herhangi bir yerinde ticari işlemlerde kendi şirketlerinin yabancı memurlara rüşvet verilmesini bir suç olarak kabul ettiler. Konvansiyon iş yapma yöntemini değiştiriyor.

Hükümetler, yeni rüşvet karşıtı kanunlar çıkardılar ve özel müfettişler ve savcılar görevlendirdiler. Çokuluslu şirketlerin bir çoğu da işlerini yürütme şeklini değiştirdi-

ler. Konvansiyon, uygulanması üzerindeki “altın standart” olarak adlandırılan sert izleme araçları, Uluslararası Şeffaflık araçları ve kurumların güçlü rüşvet karşıtı araçları ile vergi, ihraç kredileri, kalkınma yardımları ve kurumsal ve kamu sektörü yönetimi gibi alanlardaki uzmanlığıyla desteklenmekte. Bazı OECD ülkelerinin rüşveti vergiden düşürmeye izin verdiği günler artık bitti.

OECD, rüşvetin vereceği zararlar konusunda dünya genelindeki hükümetler, iş dünyası ve kamuoyu arasındaki bilinci yükseltti. Yolsuzluğun; değerleri, güveni ve kamu menfaatini çürüten bir kanser olduğunu açıkça söyledi. Yolsuzluk rekabetçi piyasayı yıkarak, bitirilmiş yollara, dökülen okullara ve

kötürüm bir sağlık sistemine neden olur. Demokrasi zayıflar ve milyonlarca insan fakirliğe mahkum olur.

OECD bu savatça çok ciddi bir rol üstlenmekte, Ülkelerimizdeki şirketler, kamu ihalelerinden finansal hizmetlere kadar, dünyanın ticari faaliyetinin çok büyük bir kısmına ikmal sağlamakta. OECD ülkelerinin bu piyasalarda adil bir biçimde faaliyet göstereceklerini teklif etmeleri sizin çıkarımızdır Bunun anlamı, rüşvete bir son vermeleri için her bir kıtadaki ülkelere sürekli yardımda bulunmaktır. Ayrıca mutlaka, kendi Konvansiyonunu uygulaması için Birleşmiş Milletler ile birlikte çalışmaya devam etmeliyiz ve aldığımız yardımlar ile onların kalkınma programlarına destek vermeliyiz.

Çabalarımızın karşılığını buluyor olması iyi haber! Her yıl daha fazla yabancı rüşveti tahkikatı yapılıyor Mahkumiyet sayısı artıyor 100'den fazla dava soruşturuldu ve bunların bir kısmı başarılı bir biçimde takibat uğradı. Kore ve İsveç'teki mahkumiyetler ve Almanya'daki büyük bir mühendislik firmasının bir duruşması, yeni OECD ilhamlı kanunlara fazlasıyla minnettardır Etkili kitle iletişim araçları şimdi, OECD Konvansiyonu'nu, bir hükümet performansının ciddi bir hakemi olarak rapor ediyor. Bu açıkça bir ilerleme.

Suudi Arabistan'la yapılan İngiliz savunma sözleşmelerinin dahil olduğu daha fazla hadise rapor edil-

mekte. Konvansiyonun diğer Tarafları, İngiliz rüşvet yasalarının etkinliğinin soruşturulmasını derinleştirmek üzere bir karar almıştır ve söz konusu bu diğer taraflar İngiltere'nin kendi asilzadeleridir. Benzer tamamlayıcı incelemeler, Japonya ve İrlanda içinde yapılmış ya da yapılacaktır Bunu başkaları da takip edecek. Tüm incelemeler sıkı bir biçimde ele alınacak ve üyelerimizin beklediği şekilde ortak ve yapıcı bir ruh taşıyacak.

Değerlendirmelerimizin üyelerimiz tarafından nasıl karşılandığı ve yetkili mercilerin buna nasıl karşılık verdiği önemli bir testtir ve asıl sorumluluk burada yatmaktadır. İrlanda ve İngiltere'nin kendi rüşvet yasalarını güncelleyeceklerini söylemiş olmaları cesaret vericidir. Bu konuda kati bir ilerlemeye ihtiyaç duyulmakta, fakat bu emsaller arasında nasıl etkin bir baskı kurulabileceğinin bir kanıtıdır

OECD içindeki adli kovuşturmalara sayısının daha yüksek olması gerekliliği bir sorun. Pek çok ülkede, bir tek dava bile kovuşturmaya uğramamış! Rüşvetin kökünü kazımanın ve küresel piyasanın rekabet şartlarını iyileştirmenin bir aracı olarak, Konvansiyon'un değerini teyit edecek daha çok davaya ihtiyaç duyuyoruz. Bunlar, kaybedecek çok şeyimiz olduğunu hatırlatan kilometre taşlarıdır. Konvansiyon olmadan, OECD kaynaklı rüşvetin çoğu kolayca rapor edilmiş olacak. Fakat rüşvetin arz tarafını bağlamadaki OECD Konvansi-

yonu'nun asıl başarısı, üyelerimizin eylemlerine dayanmakta. Hiçbir ülke, konvansiyonun yükümlülüklerinin arkasında kalmaz çünkü bu ortak ülkelerin ortak çabalarını zayıflatır ve rüşvet hakimiyet kazanır.

Rüşvete karşı zafer elde etmek sebatkar bir çaba gerektirmekte. Kaynaklara ve politik desteğe ihtiyaç duymakta. Yüksek teknik kapasite ve oldukça güçlü çıkarların üstesinden gelebilmek için ortaklar arasında ortak bir karar gerektirir.

OECD sebatla çabalarını güncellemektedir. Konvansiyon'un uygulanmasının denetlenmesinin ileriki aşamaları için yeni prosedürler tasarlanmakta ve rüşvet karşıtı araçlar oldukça yüksek olan standartları yansıtmak üzere desteklenmekte. Diğer kuruluşlarla ve güçlü ekonomilerle işbirliği geliştirilmekte.

Fakat çabalarımızı ne kadar güçlendirirsek güçlendirelim, etkinliğimiz, politik liderlerimizin rüşvet karşıtı yasaları yürürlüğe koyma iradelerine bağlı olacak. Kaçınılmaz olarak, rüşvet vakaları haberlere çıkacak ve yol boyunca kaygı uyandıracaktır fakat sadece bu vakalarla ciddi olarak uğraşarak dereceyi yükseltebiliriz.

Birbirleriyle işbirliği içinde olan gelişmiş demokrasiler, küresel ekonomiyi daha iyi çalışır hale getirecektir, işte bu OECD'nin konusudur. Rüşvete karşı verilen savaş, bu konusunun çok önemli bir parçasıdır ve bu OECD'nin kazanmaya kararlı olduğu bir savaştır.

Küresel sermayeye karşı küresel sendika

Küreselleşme, gerek sermayeyi, gerekse işletmeleri ülke sınırlarını aşan bir yapıya getirdi. Çok sayıda şirket artık ürünlerini bir çok farklı ülkede üreterek piyasaya sunuyor. Bu durum işçi sendikalarını da küresel hareket etmeye zorladı.

Küreselleşme olgusu bir çok değişimide beraberinde getiriyor. Ekonomik anlamda yaşanan gelişmeler adeta ülke sınırlarını kaldırıyor Çok uluslu şirketler ile büyük şirketler, üretimlerini dünyanın çeşitli bölgelerine yaydı. Bu durum emeğiyle geçinenler açısından da çeşitli sorunları beraberinde getirdi. İki büyük İngiliz ve bir Kuzey Amerika sendikası, emekçileri çok uluslu şirketlerle “eşit” konuma getirme imka-

nı verebilecek ilk “dünya sendikasının” kurulmasını amaçlayan projenin temelini attı.

İngiltere’nin Amicus ve TGWU sendikalarıyla Kuzey Amerikan sendikası USW, “küresel sendikanın” oluşturulması yolunda ilk adım sayılabilecek girişimle Ottawa’da anlaşma imzaladı. Anlaşma uyarınca, sendikaların birleşmesinin hukuki temellerini belirleyecek komite kurulacak.

Sendikalar yaptıkları açıklamada, Sendikaların işçilerin sosyo

ve ekonomik hayatlarını artırmak ve güçlendirmenin temel görevleri olduğu ancak küreselleşmenin bu süreci olumsuz etkilediği belirtilerek, sendikalar olarak görevlerimizden biri, işçilerin hayat şartlarını savunmak ve iyileştirmek ama ulusal sınırlamalar içinde bu iş gittikçe zorlaşıyor. Bizler de küreselleşmezsek bu çok uluslu şirketlerle pazarlık edemez hale geleceğiz. İşçilerin konumunu güçlendirmek ve dünyanın dört bir yanında çok uluslu şirketlerin bas-

kılarına gereken cevabı verebilmek amacıyla dünya sendikası kurmaya çalıştıklarını” açıkladılar.

Sendika liderleri, aralarındaki anlaşmayla “dünyanın en büyük sendikal örgütünün” kurulacağını, bunun da “dünya sendikacılığı açısından tarihi adım olacağını” vurguladı.

İngiltere’de Amicus’la TGWU sendikalarının birleşmesi gündemde. İki sendika, 1 Mayıs’ta “Unite” adı altında yepyeni bir

sendikaya dönüşecek. Amicus, “Metallos” da denilen Kuzey Amerika sendikası USW ile de 2 yıl önce “stratejik ittifak” oluşturmuştu.

Amicus genel sekreteri, “Uluslararası şirketler, bütün dünyada işçileri birbirlerine karşı kıskırtarak çalışma şartları ve ücretler konusunda baskı yapıyor” dedi ve “küreselleşmeden yararlanmaların, sadece işçileri sömürenler olduğunu ve işçilerin buna direnmesinin yolunun,

birleşmek ve örgütlenmekten geçtiğini” ifade etti. Merkezi ABD’nin Pittsburgh kentinde bulunan USW, Kuzey Amerika’da 850 bin sanayi işçisini temsil ediyor.

Bu sendikalar, Meksika ve Brezilya sendikalarıyla da ilişki içinde bulunuyor. Çin, Hindistan ve Afrika ülkelerinde sendikaların oluşmasını teşvik amacıyla bir de “uluslararası dayanışma” projesi hayata geçirilecek.

IMF küresel ekonomi konusunda iyimser

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından Nisan ayında yayınlanan Dünya Ekonomik Görünümü raporunda, küresel ekonomi konusunda, bundan altı ay önce yayınlamış olduğu rapora göre daha olumlu bir tablo ortaya konuluyor.

Raporda, 2006 yılında gerçekleşen ekonomik büyüme hızının biraz aşağısında kalacak olmakla beraber, küresel ekonominin 2007 ve 2008 yıllarında, geçen dört yıllık dönemde olduğu gibi yine rayında gideceği ve büyümesini sürdüreceği tahmininde bulunuluyor. Buna ek olarak bu büyüme hızını aşağıya çekebilecek nitelik taşıyan risklerin, önceki Raporun yayınlanmış olduğu Eylül 2006'ya göre daha ılımlı hale gelmiş olduğu saptamalarında bulunuluyor. Raporda bu risklerin daha yumuşamasına yol açan gelişmelerin başında, petrol

fiyatlarının geçen Ağustos ayından buyana dikkat çekici şekilde gerilemiş olması ile genelde olumlu bir seyir izleyen uluslararası finansal piyasa koşullarının, ABD konut piyasasında cereyan eden düzeltme hareketinin yaratabileceği olumsuz yansımaları ve enflasyon tehdidini sınırlamış olması gösteriliyor

Küresel ekonomi alanındaki gelişmeler konusunda bu olumlu ve iyimser tespitlerde bulunulan raporda, yine de ihtiyatlı davranılmakta ve yakın geçmiş dönemde piyasalarda yaşanan dalgalanmalara dikkat çekilerek, beklenen ekonomik büyümeyi aşağıya çeke-

bilecek risklerin altı çiziliyor. Ekonomik tabloyu bozabilecek riskler olarak özellikle aşağıda sıralanan hususlar vurgulanmaktadır:

- Konut sektöründe yaşanan krizin derinleşmesinin Amerikan ekonomisindeki yavaşlamayı daha da sertleştirmesi,
- Finansal piyasalardaki oynaklığın sürmesi halinde yüksek riskli varlıklardan daha derin ve kalıcı bir şekilde kısıntı yapılması, kaçılması,
- Özellikle petrol fiyatlarında yeni bir tırmanma, zıplama ile karşılaşılması durumunda hasıla

açıklarında* meydana gelecek daralmanın enflasyonist baskıları yükseltmesi, ile

- Olasılığı düşük olmakla beraber varolan küresel makroekonomik denge eksikliklerinde oluşabilecek düzensiz yerine oturma hareketlerinin yol açacağı ağır tahribat.

Ekonomik Görünüm raporunda Dünya ekonomisinin 2006 yılında yüzde 5.4 oranında güçlü bir büyüme gösterdiği ve bu büyümenin kazara olmadığı, arkasında dünya genelinde son yirmi yıldır sürdürülen etkin ve tutarlı ekonomik politikaların, merkez bankalarına kazandırılan bağımsızlığın, sürdürülen mali disiplinin, küreselleşmenin, teknolojik alanda sağlanan gelişmelerin ve ticaretin serbestleştirilmesi alanında yapılan Uruguay round (müzakere turu) görüşmelerinin yattığı belirtiliyor

Geçen yıl gerçekleşenden biraz yavaş olmakla beraber IMF bu yıl ve 2008 yılında da dünya ekonomisinin güçlü bir biçimde, yüzde 4.9 oranında büyümeye devam edeceği tahmininde bulunuyor. IMF Raporu dünya ekonomisinin, 1970'li yılların başından bu yana ilk kez, bu ölçüde yüksek düzeyde gerçekleştirilmiş kalıcı bir büyüme süreci yakalamış olduğu hususuna dikkat çekiyor ve bu olumlu gelişmeye en önemli katkının verimlilik düzeyinde sağlanan güçlü artıştan geldiğini vurguluyor.

IMF 2007 yılı için ekonomik büyüme tahminini Avrupa ülkeleri, Japonya, Hindistan, Brezilya, Afrika ve Orta-Doğu ülkeleri dahil dünyanın hemen her bölgesi için yükseltmiş bulunuyor.

Buna mukabil konut sektöründe beklentilerin üzerinde yaşanan daralmaya dikkat çekerek ABD için

olan 2007 yılı büyüme tahminini 0.7 puan düşürerek yüzde 2.2'ye ve bu ülke ile olan yakın ilişkileri nedeniyle Kanada için olan büyüme tahminini de yüzde 2.4'e çekiyor. Raporda ABD ekonomisinde yaşanacak bir yavaşlama veya durgunluğun dünyanın geri kalan kısmı üzerinde, akademisyenlerin veya hükümet yetkililerinin genelde tahmin ettiğinden daha az olumsuz etkide bulunacağı ifade edilerek, ABD büyüme oranında meydana gelecek yüzde 1.0 oranındaki bir yavaşlamanın diğer ekonomilerde genelde 0.16 puanlık bir düşmeye neden olacağı öngörüsünde bulunuluyor. Aşağıda IMF'nin Nisan 2007 Ekonomik Görünüm Raporunda bazı önemli ekonomiler ve Türkiye için bu yıl ve 2008 yılı için verilen GSYİH reel büyüme tahminleri verilmektedir: (yıllık % olarak)

	2007	2008		2007	2008
Dünya	4.9	4.9	Afrika	6.2	5.8
A.B.D	2.2	2.8	Merkezi-Doğu Avrupa	5.5	5.3
Euro Bölgesi	2.3	2.3	Rusya	6.4	5.9
Almanya	1.8	1.9	Çin	10.0	9.5
Fransa	2.0	2.4	Hindistan	8.4	7.8
İtalya	1.8	1.7	Orta – Doğu	5.5	5.5
İspanya	3.6	3.4	Brezilya	4.4	4.2
Japonya	2.3	1.9	Meksika	3.4	3.5
İngiltere	2.9	2.7	Türkiye	5.0	6.0

* Hasıla açığı; bir ekonomide tam istihdam durumunda gerçekleştirilecek hasıla ile fiilen gerçekleşen hasıla düzeyi arasındaki fark

Ekonomik Görünüm raporunda yakın geçmiş dönemde küresel ekonomide sağlanan hızlı büyümede, gerçekleştirilen prodüktivite (verimlilik = kullanılan birim girdi başına hasıla miktarı) artışlarının önemli bir rol oynamış olduğuna işaret edilerek, karlılık düzeyinde ve reel ücretlerde artış olanağı yaratan söz konusu verimlilik artışının, emtia fiyatlarında gözlemlenen hızlı yükselmenin, enflasyona yol açmasına mahal verilmeksizin massedilmesine olanak sağladığına ve varlık fiyatlarında neden olduğu yükselmeye de tüketim ve yatırım harcamalarını özendirmiş olduğu hususuna dikkat çekilmektedir. Ancak Raporda 90'lı yılların ortasından başlayarak özellikle bilişim teknolojisindeki gelişmelere dayalı olarak ABD ve gelişmiş, geliş-

mekte olan hemen tüm ülkelerde verimlilik düzeyinde sağlanan hızlı büyümenin, önümüzdeki dönemde yavaşlaması riski bulunduğu temas edilmektedir. Rapora göre;

- Bilişim teknolojisindeki gelişmelerden kaynaklanan katkıda meydana gelecek azalma,
- Ticaretin serbestleştirilmesi çalışmalarındaki gevşeme ve korumacılık eğilimleri,
- Çevreye verilen zararın azaltılabilmesi için hükümetlerin ve şirketlerin katlanmak zorunda oldukları ek maliyetler ve yükselen enerji fiyatları, ve
- Özellikle gelişmiş ülkelerde nüfusun giderek yaşlanması

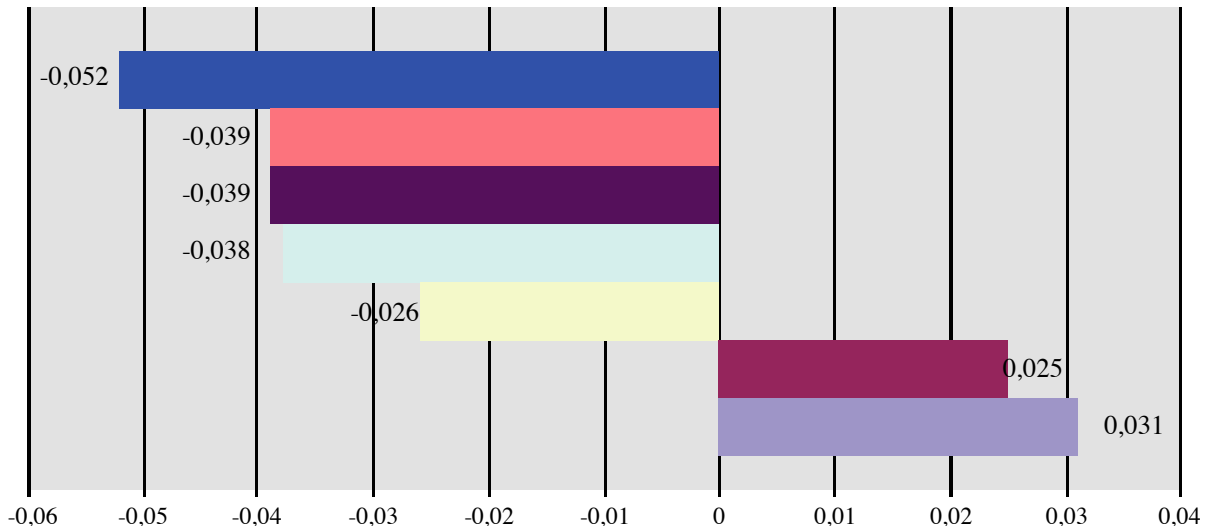
verimlilik artışlarının önümüzdeki dönemde yavaşlamasında etkili

olabilecek başlıca faktörler olacaktır.

Aşağıda verilen grafikte önümüzdeki dönemde küresel ekonomik büyümeyi etkileme potansiyeli taşıyan başlıca olumlu ve olumsuz risklerin, büyümeye olacak olası katkıları gösterilmektedir:

Dünya Ekonomik Görünüm Raporunda, ekonomik politikaya yön veren kesimlerin, sözü edilen riskler konusunda gelişmeleri yakından izleyerek, sürekli tetikte bulunmaları ve küresel ekonomide süregelen olumlu ekonomik gelişmeleri; varolan sorunları aşabilmek amacıyla uygulamaya konulması gereken yapısal dönüşümleri gerçekleştirmek için bir fırsat olarak değerlendirmeleri gerektiği hususuna işaret edilmektedir.

Küresel Büyümede Riskler

Yeni yükselen piyasa ekonomilerinde büyüme   Avrupa'da İç Talep   Küresel Denge Eksikliği
Enflasyon Riski   Petrol Arzı   Finansal İskirrar   ABD Konut Sektörü

Avrupa Birliği, Karadeniz İşbirliği

2007 yılı başında sınırları Karadeniz'e kadar genişleyen Avrupa Birliği, komşu ülkeler politikası çerçevesinde, Karadeniz Bölgesi'ndeki ülkeler arasında işbirliğini geliştirmek amacıyla girişim başlattı.

AB Komisyonu, AB Komşu Ülkeler Politikası (KÜP) çerçevesinde AB ile Karadeniz Bölgesi'ndeki ülkeler arasında bir işbirliği geliştirilmesi amacıyla yeni bir girişim başlattı. Komisyon'un Aralık 2006 tarihinde ortaya koyduğu KÜP'e bölgesel bir boyut eklenmesi amacı doğrultusunda oluşturulan bu girişim, aynı zamanda Karadeniz Bölgesi içinde ve bölgenin diğer bölge ve kurumlarla olan işbirliğinin geliştirilmesini de hedefliyor.

AB'nin sınırları Romanya ve Bulgaristan'ın 1 Ocak 2007 tarihinde üye olması sonrasında Karadeniz'e ulaşmış bulunuyor. KÜP

çerçevesinde bölgedeki ülkelerle AB arasında ikili ilişkilerin geliştirilmiş olması ve Türkiye'nin AB üyeliğine aday ülke konumu, AB'nin Karadeniz Bölgesi'ne yönelik yaklaşımını yeniden gözden geçirmesini gerekli kıldı. AB için stratejik önem taşıyan enerji nakil rotalarının Karadeniz'den geçiyor olması da AB'nin bölgedeki etkisini artırması ve yaygınlaştırması zorunluluğunu ortaya koyuyor.

AB'nin Karadeniz Bölgesi'ne yönelik yaklaşımının temel hatları AB'nin halihazırda mevcut üç politikasında belirlenmiş durumda. Komisyon'un oluşturduğu yeni girişim bu politikalardan ayrı değil; onları tamamlayıcı bir nitelik

taşıyor. Bu politikalar: Türkiye'nin AB'ye katılım öncesi stratejisi, AB Komşu Ülkeler Politikası, AB ile Rusya arasındaki Stratejik Ortaklık.

Temel işbirliği alanları olarak; demokrasi ve insan haklarına saygı, güvenliğin artırılması ve sınır yönetimi gibi on üç başlığı kapsıyor Bölgede yaşanan sınır ve toprak sorunlarının çözümü konusunda da AB daha aktif bir politika izlemeye hazırlanıyor

Özellikle enerji en önemli başlığı oluşturuyor. Karadenizin bir enerji geçiş koridoru olması AB'nin ilgisini artıran temel faktör. Enerji üretimi ve nakil bölgesi olması nedeniyle Karadeniz AB için strate-

jik bir öneme sahip. Enerji kaynağının çeşitlendirilmesi açısından da bölge AB için büyük önem taşımakta. Bu anlamda bölge, AB'nin enerji dış stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak görülüyor. AB enerji üreticileriyle, geçiş ülkeleriyle ve tüketicilerle enerji güvenliği konusundaki diyalogu-nu geliştirmeye devam edecek.

Karadeniz İşbirliği Girişimi yasal ve yönetsel olarak Bakü Girişimi'nin uyumlaştırılmasını desteklemekte. Enerji üretimi, taşınması ve aktarılması AB müktesebatı çerçevesinde saydam ve eşitlikçi olmalı. Komisyon yeni trans-Hazar ve trans-Karadeniz enerji nakil borularının inşaatında bölgedeki ülkelerle işbirliği

İçinde davranıyor. Bu koridor sayesinde Karadeniz üzerinden Orta Asya gazının ithali mümkün olacak. Boğaziçi mevkiini dışarıda bırakacak başka projeler üzerinde de çalışılmakta. Orta vadede Komisyon, AB ve KÜP ülkeleri arasında enerji üretimi, taşınması ve aktarılması konularında ortak çä

karları kapsayacak bir yasal çerçeve oluşturulması için araştırmalar yapacak.

AB ve komşu ülkeler arasındaki ulaştırma rotalarının yaygınlaştırılması çabaları da bir diğer başlığı oluşturuyor. Bölge ülkeleri çevrenin korunmasıyla ilgili çok taraflı uluslararası anlaşmalara tam olarak uymalı ve işbirliği içinde olmaları da teşvik edilecek. Deniz taşımacılığı ve çevrenin korunmasını sağlamak üzere denizlerin gözetim altında olması çalışmalarının işbirliği içinde yürütülmesi de hedefler arasında. Önemli bir balıkçılık bölgesi olan Karadeniz'de yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan balık türlerinin koruma altına alınması amaçlanıyor AB bu alanda veri toplama, araştırma yapma, avlanma yönetimi gibi araçlarla bölge ülkelerine yardımcı olacak.

Karadeniz ülkeleri AB'nin önemli ticaret ortakları olarak görülüyor. Bu ülkelerle tercihli ticaret ilişkileri kurulması ve ekonomik işbirliği bağlarının güçlendirilmesi tarafların çıkarına. Ticaretin serbest-

leşmesi AB'nin önceliklerinden. Bölge ülkelerinin Dünya Ticaret Örgütü'ne katılımı, Rusya ve Ukrayna ile AB arasında mevcut, ancak süresi dolan Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması'nın yerini alacak yeni anlaşmanın müzakereleri bu alanda atılmış önemli adımlar olarak görülüyor.

Araştırma ve eğitim toplulukları arasında yüksek hızlı bağlantı olması ve AB ile bölge ülkelerinin internet altyapılarının yasal ve yönetsel açıdan uyum içinde olması taraflar için yararlı bir hedef olarak belirlendi.

Komisyon özellikle 7. Çerçeve Program kapsamındaki yeni araçların yardımıyla bilim ve teknoloji politikaları alanında diyalogun gelişmesini teşvik edecek.

Bölge ülkelerinde yüksek oranda işsizlik, kayıt dışı ekonomi, sosyal diyalogun oluşturulması, sosyal güvenlik ve cinsiyetler arası eşitlik konularında sorunlar bulunmakta. Halihazırda mevcut KÜP Eylem Planlarında sosyal kapsa-

ma ve yoksulluğun azaltılması alanlarına yer verilmişti. Etnik azınlıkların toplumla bütünleştirilmesi, ve ayrımcılıkla mücadele birçok Karadeniz ülkesinde sosyal kapsama konusunun en önemli bileşenler olarak yer alıyor. Teknik yardım programları aracılığıyla AB bu alanlardaki yardımını sürdürecektir.

Bulgaristan ve Romanya'nın AB'ye katılımı sonrasında Karadeniz kıyıları ilk defa olarak AB Bölgesel Politika Fonları'ndan pay alır duruma geldi. AB'nin Bölgesel Politika araçları bu iki ülke aracılığıyla Karadeniz kıyılarını rekabetçi-

liği ve çevre korunması konularına katkıda bulunacak. Buralarda edinecek tecrübeler diğer ülkelerle paylaşılabilir.

Hali hazırda beş ülke KÜP kapsamında AB'nin ortakları. KÜP'e bölgesel yaklaşım kazandırılması ve serbest ticaret anlaşmalarıyla sonuçlanacak çalışmalar içinde

olunması Karadeniz Sinerji Girişimi'ni de güçlendirecek unsurlar olarak görülüyor.

AB Karadeniz Bölgesi'ndeki ülkelerle KÜP kapsamındaki ilişkilerini daha kurumsal bir yapı altına

toplamaya karar verdi. Boğazlar yoluyla petrol ve doğal gaz naklinin çevre ve güvenlik açısından giderek daha tehlikeli olduğu gerekçesiyle Boğazları dışarıda bırakarak yeni projelerin tasarlandığı ibaresi, AB'nin enerji naklinde Türkiye'ye olan bağlılığını azaltmak istediği şeklinde yorumlanıyor.

Belgede, yakın dönemde imzalanan Burgaz-Dedeağaç petrol ve doğal gaz hattına atıfta bulunulması bu olasılığı güçlendiren bir etmen. AB enerji kaynağının sürekliliğini, enerji talebini ve enerji

geçişini güvence altına almak için AB ile KÜP kapsamındaki bölge arasında yasal bir çerçeve çizilmesi olasılıklarını araştırmayı hedefliyor. Enerji üreten, tüketen ülkeler ve geçiş ülkelerini kapsayacak bir yasal çerçeve arayışı içinde olması AB'nin enerji dış politikasında daha etkin ve etirgen bir tutum izlemeyi tercih edeceğini gösteriyor.

Bu girişim sayesinde Orta Asya

ülkeleriyle AB arasındaki diyalogun güçlendirilmesinin de hedeflenmiş olması, AB'nin bu ülkelerle herhangi bir aracıya ihtiyaç duymaksızın, doğrudan iletişim içine girmeyi hedeflediği mesajını veriyor. Girişim bölgedeki siyasi istikrarın gelişmesine de katkıda bulunmayı hedefliyor.

Dünya Ekonomisi

IMF: Mali Piyasalarda riskler ciddiye alınmıyor

IMF, özellikle cari açığı yüksek ülkelerin, sermaye akışının tersine dönmesi halinde, zor durumda kalabileceğini ifade etti. Küresel ekonomide yaşanan bol likidite, yüksek faiz unsurunun kısa vadede değişebileceğine dikkat çekti.

IMF, mali piyasalardaki risklerin yeteri kadar ciddiye alınmadığı uyarısında bulundu. Kuruluş, küresel mali istikrar raporunda, düşük faiz ve yüksek risk iştahının, mevcut ekonomik döngüye özgü unsurlar olduğunun unutulmamasını tavsiye etti.

Uluslararası Para Fonu (IMF), mali piyasalardaki yatırımcıların riskleri yeteri kadar ciddiye almadığı uyarısında bulundu. Kuruluş, küresel mali istikrar raporunda, düşük faizli para birimleriyle borçlanılıp yüksek getirili enstrümanlara yatı-

rım yönteminin yaygın olarak kullanılmasının, yatırımcıların riskleri algılayamadığının en önemli göstergelerinden biri olduğunu kaydetti.

IMF, bol likidite, düşük faiz ve yüksek risk iştahının mevcut ekonomik döngüye özgü unsurlar olduğuna dikkat çekerek, bunların kısa vadede değişebileceğinin göz ardı edilmemesi gerektiğini vurguladı.

Kuruluş, borçluluğun giderek artmasının ve yatırım araçlarının giderek daha karmaşık hal almasının

yarattığı risklerin, olası bir volatilité şokunun boyutlarını arttırabileceğini ifade etti.

Raporda, riskli yatırımlardaki artışın bir diğer önemli göstergesinin ise gelişmekte olan ülkelerin özel sektörlerine yapılan yatırımlar olduğu belirtildi. IMF, gelişen ülkelere yapılan riskli yatırımların başında gelişmekte olan Avrupa ülkelerinde bankalara yapılan yatırımların geldiğine dikkat çekti.

Bu durumun, yatırımları çeken gelişen ülkeler için de risk yarattığı vurgulandı. IMF, özellikle cari açığı

ğı yüksek ülkelerin, sermaye akışının tersine dönmesi halinde, zor durumda kalabileceğini ifade etti.

Çin Ulusal İstatistik Bürosu'nun verilerine göre, ilk çeyrekteki sabit sermaye yatırımları, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23.7 oranında artış gösterdi. Çin ekonomisindeki hızlı büyüme nedeniyle, mart ayındaki Tüketici Fiyatları Endeksi ise yüzde 3.3 oranında arttı. Bu artış Çin'de son iki yılın en yüksek enflasyon değerini gösteriyor. Çin ekono-

nomisi
geçen
yıl,
yüzde
10.7
oranında
büyümüştü.

Çin'de, ekonomide, hızlı büyüme sonucu ortaya çıkan ısınmayı söğütlemek için faizlerin artırılabilirliği belirtiliyor. Bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 11.1 oranında büyüyen Çin ekonomisinde enflasyon da yükseldi.

Çin yönetimi, geçen yıl faiz oranlarını üç kez yükseltmişti. Faiz oranlarının yükseltebileceği kaygısıyla, Şangay Bileşik Endeksi ise yüzde 4.5 oranında değer kaybetti.

Avrupa Merkez Bankası, beklendiği gibi faiz oranını değiştirmeyerek yüzde 3.75 düzeyinde bıraktı. Faiz oranlarının değiştirilmemesinde,

Euro Bölgesi'ndeki ekonomik büyümenin sürmesi ve işsizliğin düşmesi etkili oldu. Ekonomistler, Avrupa Merkez Bankası'nın Mayıs ya da Haziran aylarında faiz oranını yükselteceğini tahmin ediyorlar.

AB İstatistik Kurumu Eurostat tarafından açıklanan ikinci tahmine göre

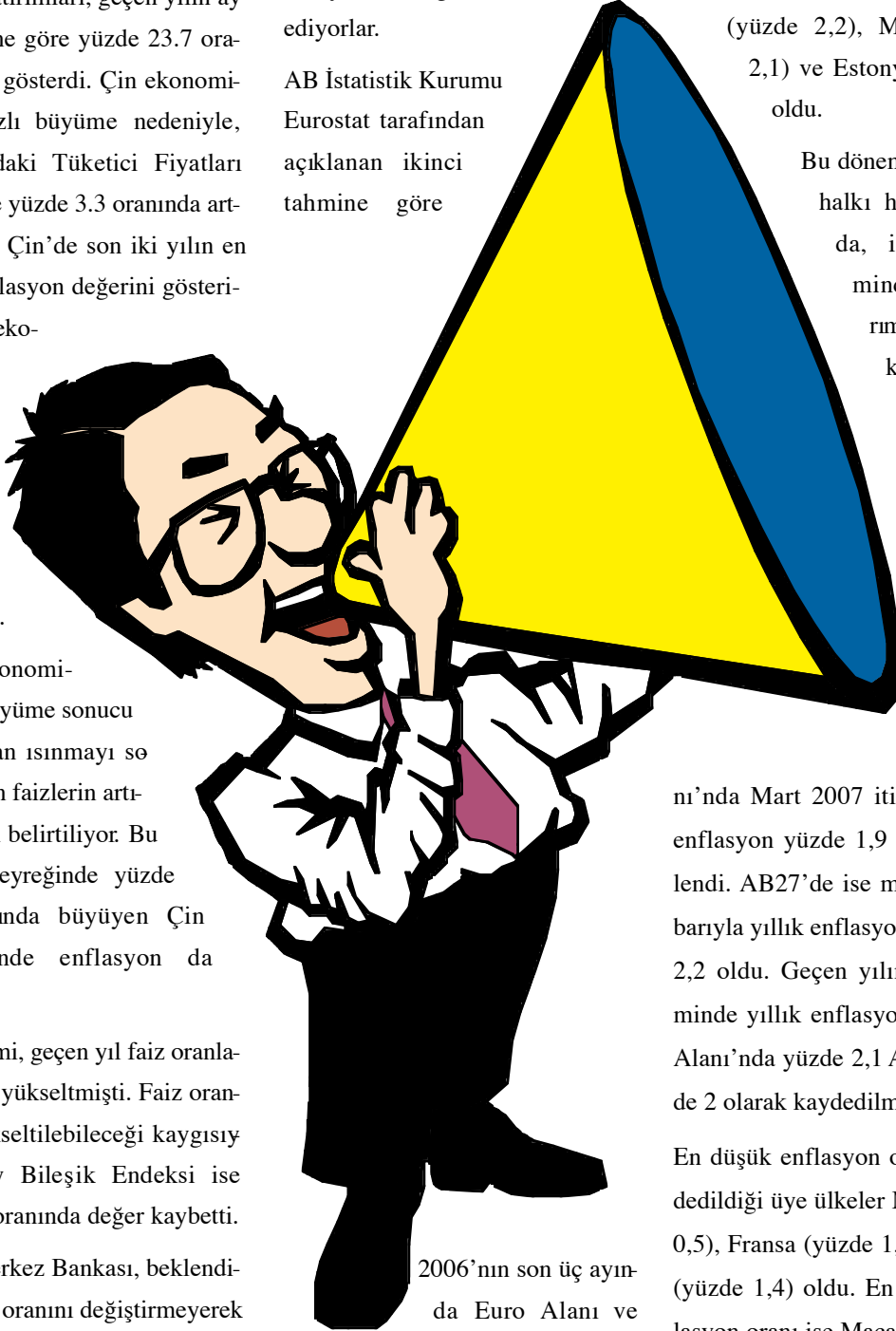
aynı dönemle karşılaştırıldığında artışın Euro Alanı'nda yüzde 3,3, AB 25'te ise yüzde 3,5 olduğu belirlendi. 2006'nın son çeyreğinde en fazla artış kaydedilen ülkeler Letonya (yüzde 2,5), Slovakya (yüzde 2,2), Malta (yüzde 2,1) ve Estonya (yüzde 2) oldu.

Bu dönemde AB hane halkı harcamalarında, ihracat hacminde ve yatırımlarda artış kaydedildi. Söz konusu artış özellikle yeni üye ülkelerden kaynaklandı.

Euro Ala-

nı'nda Mart 2007 itibarıyla yıllık enflasyon yüzde 1,9 olarak belirlendi. AB27'de ise mart 2007 itibarıyla yıllık enflasyon oranı yüzde 2,2 oldu. Geçen yılın aynı döneminde yıllık enflasyon oranı Euro Alanı'nda yüzde 2,1 AB25'te yüzde 2 olarak kaydedilmişti.

En düşük enflasyon oranının kaydedildiği üye ülkeler Malta (yüzde 0,5), Fransa (yüzde 1,2), ve Kıbrıs (yüzde 1,4) oldu. En yüksek enflasyon oranı ise Macaristan (yüzde 9,0), Letonya (yüzde 8,5) ve Es-

2006'nın son üç ayında Euro Alanı ve AB 25'te GSYİH artışı yüzde 0,9 oldu. Geçen yılın

Enflasyonda mevsimsel düşüş

Nisan ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,80, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 2,69, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,68 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 11,01 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 0,66, sanayi sektöründe ise yüzde 0,83 olarak gerçekleşti. Sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek artış yüzde 8,70 ile ham petrol ve doğalgaz çıkarımı alt sektöründe yaşandı.

Nisan ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,21, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 3,60, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,72 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 10,30 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla en yüksek aylık artış giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Yıllık bazda ise TÜFE'nin en çok arttığı harcama grubu gıda ve alkolsöz içecekler oldu. Endekste kapsanan 447 maddeden 243 fiyatı artış gösterirken, 124 maddenin fiyatı düştü.

ÜFE	NİSAN 2007 (2003=100)	NİSAN 2006 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,80	1,94
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	2,69	4,46
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,68	4,96
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	11,01	4,09

TÜFE	NİSAN 2007 (2003=100)	NİSAN 2006 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,21	1,34
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,60	2,60
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,72	8,83
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	10,30	8,11

		2007				2006							
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,05	0,95	0,97	0,80	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	- 0,29	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,05	0,89	1,88	2,69	7,36	11,68	12,64	11,80	11,54	12,04	11,72	11,58
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,00	0,43	0,92	1,21	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,00	1,44	2,36	3,60	4,53	4,88	5,76	5,30	6,55	8,01	9,40	9,65

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Mart (Milyon YTL)			
	2006	2007	Artış (yüzde)	2007 Yılı Bütçe Hedefi
Genel Bütçe Gelirleri	37.788	45.446	16.8	184.242
Vergi Gelirleri	31.251	33.941	7.92	158.153
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	9.185	10.044	8.55	45.342
Gelir Vergisi	5.836	7.027	16.9	33.418
Gelir Vergisi Tevkifatı	5.054	6.313	19.9	
Kurumlar Vergisi	3.348	3.018	-10.9	11.925
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	3.186	3.127	-1.88	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	1.218	1.385	12.0	3.640
Motorlu Taşıtlar Vergisi	1.203	1.369	12.1	3.504
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	13.401	14.223	5.77	68.828
Dahilde Alınan KDV	3.868	3.846	-0.57	20.200
Özel Tüketim Vergisi	8.023	8.618	6.90	41.070
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	592	747	20.7	3.110
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	5.573	6.265	11.0	32.053
İthalde Alınan KDV	5.159	5.676	9.10	29.583
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	557	1.479	62.3	7.818
Harcamalar	39.375	49.442	20.3	204.988

EKONOMİK VERİLER

	2006	2005	2004	2003	2002	2001
GSMH (Cari fiyatlarla Trilyon TL)	575.784	486.401	428.932	356.681	275.032	176.484
GSMH (milyon/dolar)	399.673	360.876	299.475	239.235	179.898	145.693
GSMH (Değişim Hızı 1987 fiyatlarıyla %)	6.0	7,6	9.9	5.9	7.9	-9.5
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	5.477	5.008	4.172	3.383	2.598	2.123
Üretim Endeksi	137.6	130.0	123.4	112.4	103.3	94.4
Toplam İhracat (milyon/dolar)	85.279	73.476	63.167	47.253	36.059	31.334
Toplam ithalat (milyon/dolar)	137.321	116.774	97.540	-22.087	51.584	41.399
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-52.042	-43.298	-34.373	69.340	-15.495	-10.065
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	67.4	63.0	64.8	68.1	69.9	75.7
İşsizlik Oranı (%)	9.9	10.3	10.3	10.5	10.6	8.5
Kamu Net Borç Stoku (milyon/dolar)	257.811	269.137	272.161	251.106	216.037	159.752
İç Borç Stoku (milyon YTL)	265.915	257.535	233.864	201.319	154.798	125.458
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	97.290	90.507	97.885	95.581	102.017	63.911
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyar/dolar)	245.5	247.1	235.8	202.6	148.5	123.6
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-31.460	-22.708	-15.604	-6.808	-1.789	3.390

	2007		2006		2005
(Bin YTL)	13 Nisan	6 Nisan	29 Aralık	14 Nisan	30 Aralık
Emisyon	23.709.592	23.182.173	26.815.151	21.499.999	19.612.019
Para Arzı					
- M1	67.110.576	65.331.514	72.162.564	59.127.919	61.936.598
- M2	310.683.704	306.666.642	297.481.073	251.119.858	237.948.998
- M3	334.073.661	330.637.555	319.835.684	276.233.171	260.614.096
Yurtiçi Kaynaklı YTL Mevduat	178.574.096	175.540.885	170.474.497	156.297.054	145.191.416
- Vadeli Tasarruf	122.784.939	123.243.779	116.115.442	104.174.227	91.839.161
- Vadesiz Tasarruf	11.534.034	11.771.876	12.696.379	11.771.784	11.509.544
- Vadeli Ticari	24.042.200	23.225.927	21.538.607	21.533.676	19.548.113
- Vadesiz Ticari	8.869.833	7.725.114	10.116.353	9.302.444	11.972.114
- Resmi Mevduat	11.343.090	9.574.189	10.007.716	9.514.923	10.322.484
Kredi Stoku	185.513.622	183.912.329	177.277.439	138.550.323	126.491.125
- Tüm Banka Kredileri	185.513.622	183.912.329	177.277.439	138.550.323	126.491.125
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	149.131.085	148.740.479	136.710.420	138.409.458	130.632.109

Mevzuat Değişiklikleri

- 03 Nisan 2007** - Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No:1)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:369)
- 04 Nisan 2007** - 5615 Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 06 Nisan 2007** - 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği (Sıra No:6)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 370)
  - Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (No: 2007/33)
  - Vadeli İşlemler Aracılık Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları HakkındaTebliğ (Seri: V, No: 90)
  - Aracılık Faaliyetleri veAracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına DairTebliğ (Seri: V, No:91)
- 12 Nisan 2007** - 2007/11930 17/4/2006 Tarihli ve 2006/10344 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı İle Yürürlüğe Konulan “Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar” ve Eki Cetvellerin 2007 Yılında Da Uygulanmaya Devam Edilmesi Hakkında Karar
- Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 48)
- 13 Nisan 2007** - Gümrük Genel Tebliği (Yatırım Teşvik) (Seri No: 8)
- 17 Nisan 2007** - 5623 Serbest Bölgeler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:371)
  - Gider Vergileri Genel Tebliği (Seri No: 84)

Vergi Takvimi

- 07.05.2007** - Nisan 2007 Dönemi Çeklere Ait Değerli Kağıtlar Vergisi Bildirimi ve Ödemesi
- 09.05.2007** - 16-30 Nisan Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 10.05.2007** - 16-30 Nisan Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 10.05.2007** - 2007 1. Geçici Vergi Dönemine Ait Gelir ve Kurumlar Vergisinin Beyanı
- 15.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 15.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 15.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 15.05.2007** - Nisan 2007 KKDF Kesintilerinin Bildirimi ve Ödemesi
- 15.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 15.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait BSMV Beyanı ve Ödemesi
- 17.05.2007** - 2007 1. Geçici Vergi Dönemine Ait Gelir ve Kurumlar Vergisinin Ödemesi
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Yarışma ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Beyanı
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajının ve Damga Vergisinin Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- 21.05.2007** - GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Beyanı
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait KDV Beyanı
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Belediyeye Ödenecek Vergilerin (Haberleşme Vergisi Hariç) Beyanı ve Ödemesi
- 21.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.05.2007** - 1-15 Mayıs Dönemine Ait Noterlerce Yap. Makbuz Karşılığı Öde. Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.05.2007** - 1-15 Mayıs Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 28.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait KDV Ödemesi
- 28.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajının Ödemesi
- 28.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 28.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Muhtasar Beyanname ile Beyan Edilen Gelir Vergisi Stopajının ve Damga Vergisinin Ödemesi
- 28.05.2007** - GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Ödemesi
- 31.05.2007** - 2007 Yılı Emlak Vergisi 1. Taksit Ödeme Dönemi
- 31.05.2007** - 2007 Yılı Çevre Temizlik Vergisi 1. Taksit Ödeme Dönemi (Konutlar dışında, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar için)
- 31.05.2007** - Emlak Vergisi ve Çevre Temizlik (Konut Dışı Binalar İçin) Vergilerinin 1. Taksit Ödemesi
- 31.05.2007** - Vergi Levhası Tasdiki
- 31.05.2007** - Veraset ve İntikal Vergisi 1. Taksit Ödemesi
- 31.05.2007** - Nisan 2007 Dönemine Ait Haberleşme Vergilerinin Beyanı ve Ödemesi
- 31.05.2007** - SSK (Nisan 2007) Bağ-Kur (Mayıs 2007) İşsizlik Sigortası (Nisan 2007) Primlerinin Ödemesi

Nisan 2007 Kronoloji

01 Nisan Tasarruf Sigorta Mevduat Fonu, Dinç Bilgin ile Turgay Ciner arasındaki ortaklık anlaşmalarının kendilerinden gizlendiğini tespit edince

Bilgin ve Merkez Grubunun medya sektöründe faaliyet gösteren 63 şirketinin yönetimini devraldı.

02 Nisan Gaziantep Milletvekili Ömer Abuşoğlu, özel otomobiliyle Ankara'ya giderken geçirdiği trafik kazasında can verdi. Sandelye sayısı 19'a inen Anavatan Partisi'nin meclis grubu düştü.

03 Nisan Ankara'nın vergi rekortmeni, 6.9 milyon YTL ile Rahmi Koç oldu.

04 Nisan İran Cumhurbaşkanı Ahmedinecad karasularını ihlal ettiği için tutuklanan 15 İngiliz askerinin serbest bırakıldığını açıkladı.

05 Nisan YÖK Başkanı Teziç Başkanlığında toplanan rektörler komitesi, Cumhurbaşkanının Cumhuriyetin temel ilkelerini benimsemiş uzlaşmayla seçilecek bir kişi olmasını istedi.

06 Nisan DSP Basın Müşaviri İsmail Aşçıoğlu, otobana dönen Cinnah Caddesinde geçirdiği trafik kazası sonucu yaşamını yitirdi.

07 Nisan Samsun'dan Sarp sınır kapısına ulaşan ve 4.2 milyar dolara malolan 542 kilometre uzunluğundaki Karadeniz sahil yolu açıldı.

08 Nisan Güneydoğu'da son iki günde sekiz asker, bir korucu şehit oldu. Cenazelerde PKK lanetlendi.

09 Nisan Barzani'nin "Kerkük'e karşısınız biz de Diyarbakır'a karşınız" sözlerinin ardından Türkiye, Irak'a uluslararası hukuktan kaynaklanan hakkını hatırlatan bir nota verdi.

10 Nisan Uyuşturucudan sabıkalı Mehmet Gökşingöl, üzerinde bomba var diyerek Pegasus Havayolları uçağını kaçırmaya kalktı.

11 Nisan Cezayir'de El Kaide'nin düzenlediği üç saldırıda 30 kişi öldü.

12 Nisan Genelkurmay Başkanı Büyükanıt, seçilecek Cumhurbaşkanının, Cumhuriyetin temel ilkelerine sözde değil özde bağlı olmasını umut ediyoruz dedi.

13 Nisan Cumhurbaşkanı Sezer, "Türkiye'de siyasi rejim, Cumhuriyet kurulduğundan beri, hiçbir dönemde günümüzde olduğu kadar tehlikeyle karşı karşıya kalmamıştır" dedi.

14 Nisan Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük mitingi Ankara'da yapıldı. Cumhuriyet mitingine bir milyon kişi katıldı.

15 Nisan Bir milyon kişinin katıldığı Cumhuriyet mitingi dış

basında 'Ankara'da dev gösteri', 'bayrak denizi', 'artık iki ayrı Türkiye var' gibi yorumlarla yankılandı.

16 Nisan TÜİK, işsizlik oranının yüzde 11'e yükseldiğini açıkladı.

17 Nisan Başbakan Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı seçimi kapsamında ANAP lideri Mumcu ve DYP lideri Ağar'la görüşti.

18 Nisan TBMM Başkanvekili ve CHP Bursa Milletvekili Ali Dinçer yaşamını yitirdi. İncil ve Hıristiyanlık ile ilgili yayınlar dağıtan Zirve Yayınevi çalışanı 4 kişi boğazları kesilerek öldürüldü.

19 Nisan Cumhurbaşkanlığı adayını belirlemek üzere toplanan AKP MKYK toplantısında nihai kararı Başbakan Erdoğan'a bırakma kararı çıktı.

20 Nisan Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu, Malatya'daki yayınevi baskını ve korkunç cinayetleri "yüz karası" olarak niteledi.

21 Nisan Maliye Bakanlığı, Gelir vergisinin yüzde 7'sinin 100 kişi tarafından ödendiğini açıkladı.

22 Nisan Cumhurbaşkanı Sezer 23 'nisan mesajında, "Meclis Atatürk'ün yüce kişiliği ve devrimlerine layık olduğunu kanıtlamak zorundadır" dedi.

23 Nisan Sovyetlerin dağılmasından sonra Rusya'nın seçilen ilk devlet başkanı olan Boris Yeltsin, 76 yaşında öldü.

24 Nisan Başbakan Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı adaylarının Abdullah Gül olduğunu açıkladı.

25 Nisan YÖK Başkanı Teziç'e suikast girişiminde bulunuldu. YÖK binasına gelen saldırgan güvenlik engelini aşamayınca etrafına ateş ederek kaçtı. Saldırgan daha sonra yakalandı.

26 Nisan İran Ulusal Yüksek Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Laficani ile AB Temsilcisi Solanu, Tahran'ın nükleer programına ilişkin müzakereler için Gül'ün arabuluculuğunda bir araya geldiler.

27 Nisan Cumhurbaşkanlığı ilk tur oylamasında 361 oy kullanıldı. Genelkurmay Başkanlığı Laiklik konusunda sert bir açıklama yaptı.

28 Nisan Hükümet, Genelkurmay açıklamasına bir bildiriyle yanıt verdi. Bildiride Genelkurmay Hükümetin emrindedir ifadesi yer aldı.

29 Nisan İstanbul Çağlayan'da 3 milyon kişinin katıldığı Cumhuriyet mitingi yapıldı.

30 Nisan Siyasette yaşanan kriz, piyasalara sınırlı yansdı. 1.40'a kadar yükselen dolar kuru daha sonra 1.36'ya geriledi.